

СТАНОВИЩЕ **за дисертационен труд**

за присъждане на образователна и научна степен "доктор"
в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1. Медицина,
научна специалност „Неврология“

на д-р **МИХАЕЛ ЕМИЛОВ ЦАЛТА-МЛАДЕНОВ,**

на тема:

**"КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ ПРИ ПАЦИЕНТИ, ПРЕЖИВЕЛИ
ИСХЕМИЧЕН МОЗЪЧЕН ИНСУЛТ - КЛИНИКО-СОЦИАЛНИ И
НЕВРОИЗОБРАЗЯВАЩИ ПРОУЧВАНИЯ "**

с научен ръководител:

проф. д-р СИЛВА ПЕТЕВА АНДОНОВА-АТАНАСОВА, д.м.н.

Изготвил становището: доц. д-р **БОЙКО СТАМЕНОВ**, дм
Национална спортна академия "Васил Левски", София,
Медицински университет - Плевен

Становището е изготвено в съответствие със заповед № Р-109-49/ 01.02.2021 г. на Ректора на МУ-Варна. Представените материали по процедурата отговарят на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитието на академичния състав на МУ „Проф. д-р П. Стоянов“.

Д-р Михаел Емилов Цалта-Младенов завършва медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна през 2016 година. От 12.12.2016 г. е ординатор във Втора неврологична клиника с отделение за лечение на остри мозъчни инсулти и отделение за интензивно лечение на неврологичните болести на УМБАЛ „Св. Марина“, гр. Варна, където специализира „Нервни болести“. От 08.09.2018 година е редовен асистент към Катедра „Нервни болести и невронауки“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - гр. Варна. Д-р Цалта-Младенов е редовен докторант към Катедра „Нервни болести и невронауки“ на МУ „Проф. д-р П. Стоянов“ - Варна от 15.01.2018 г. Отчислен е с право на защита на 01.02.2021 г.

Значимостта и актуалността на разработвана тема е съществена поради високата честота, тежестта на протичането, остатъчната симптоматика и социалната значимост на мозъчно-съдовите заболявания. Свидетели сме дори на нови предизвикателства в областта, свързани с тромботични инциденти при вирусни заболявания и ятрогенни неблагоприятия при терапията им. Съвременните развити държави извеждат на преден план качеството на живота в неговата цялост, като истински важната и определяща цел за индивида и обществото. Всичко това определя значимостта на дисертацията в национален и международен аспект.

Основни характеристики на дисертацията, целта, задачите, извършената работа с оценка на резултатите и приносите: Дисертационният труд е правилно структуриран на 168 страници. Основните раздели са представени в подходящ обем – литературен обзор 33 стр.; материал и методи 16 стр.; собствени резултати 51 стр.; обсъждане 16 стр.; заключение 3 стр.; изводи 2 стр.; приноси 2 стр.; приложения 12 стр. Използваната литература включва **308** източници от които **25** на кирилица и **278** на латиница. Текстът е издържан езиково и стилово, а използваната специализирана терминология съответства на съвременните изисквания. Трудът е богато илюстриран с **47** фигури и **33** таблици. Фигурите са достътно на брой, информативни, с добре подбран дизайн. Някои от тях, специално в автореферата, не са добре мащабиран и шрифтът е много дребен. Такива са Фиг.4/стр.18, Фиг.13/стр.27, Фиг.24/стр.36 и други. Таблиците са наситени с информация и представят резултатите пълноценно. Разделянето на няколко таблици на две страници в автореферата затруднява тяхното използване (Табл.11/стр.43-44., Табл.12/стр.45-46., Табл.20/стр.55-56 и други). Особено изразено е това при Табл.1/стр.20-21, Табл.13/стр.46-47, Табл.14/стр.48-49 и Табл.17/стр.52-53, като последните са разделени на не едновременно видими страници. Сходни, но много по-малко проблеми има и в самата дисертация (Таблица 18 и други).

Авторът е запознат пълноценно с литературата по темата, което личи от направения литературен обзор. Посочени и коректно интерпретирани са най-съществените наши и чужди публикации.

Целта е конкретна и ясно формулирана. За изпълнение на поставената цел докторантът формулира пет подчинени на същността на целта **задачи**, насочени към

пълноценно разработване на темата на дисертацията. Задачите включват и търсене на корелации между данните от невроизобразяващите изследвания и качеството на живот при пациентите преживели ИМИ.

Проучването установява и анализира качеството на живот на пациенти с исхемичен мозъчен инсулт до 3-я месец след него. **Използваният контингент** включва **250** болни, разделени в две групи - **100** със съдови рискови фактори без преживян мозъчен инсулт и **150** болни случая с ИМИ от които **100** на стандартно лечение без тромболиза и **50** с тромболиза. Всички болни са били на стационарно лечение във Втора клиника по нервни болести и Отделение за интензивно лечение на неврологичните болести на УМБАЛ „Св. Марина“ Варна в периода юни 2019 - юни 2020 г. Подборът на случаите е направен по подходящи стриктно спазвани включващи и изключващи критерии.

Дисертантът е използвал съвременни изследователски **методи** в своята работа включително ултразвуково дуплекс-скениране на екстракраниалните каротидни артерии и невроизобразяване на мозъка с КТ или МРТ изследване. Прилагани са международно утвърдени оценъчни скали представени като приложения. Разработени са анкетни карти за социално-демографските характеристики, самооценка на състоянието, наличието на рискови фактори, придружаващи заболявания и др. Получените данни са обработени статистически с основните съвременни методи.

Собствените резултати са анализирани и интерпретирани коректно. Където е възможно и необходимо са проведени сравнения с данни на чужди автори, без да е проявена пристрастност. Приемам и подържам изтъкнатите от автора **изводи и приноси** с оригинален и пътвърдителен характер. Изразявайки положително си становище, бих изтъкнал изводи 4. Социодемографските фактори имат съществено влияние върху качеството на живот след ИМИ; и 6. Данните за „тихи“ мозъчни инсулти и мултиинфарктна енцефалопатия са лош прогностичен белег за качеството на живот, независимо от провежданата терапия. Дисертационното проучване предоставя богата информация с теоретичен и приложен характер, която има значение за обогатяването на медицинската практика при болни с исхемичен мозъчен инсулт. Докторантът е проявил способности да открива актуална проблематика, да организира, реализира и интерпретира научни изследвания. Трудът е особено полезен за адекватната оценка

на качеството на живот на болните с ИМИ и дава възможност за индивидуално оптимизиране на усилията за максимално подобрене.

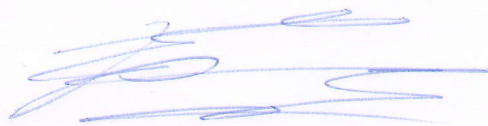
Авторефератът на дисертационния труд, представен на 88 страници, отговаря напълно на изискванията. В него са включени в съкратен вид всички части на дисертацията. Той обективно отразява постановката на научната разработка, методите на изследване, резултатите и анализа.

Публикувани са 3 научни статии свързани с дисертационния труд, 2 в български и 1 в чуждестранно научно издание. Направени са и 4 научни съобщения по темата. Статиите и съобщенията представят пълноценно разглежданата дисертация пред съответната научна и професионална общност.

Критични бележки: Критични бележки по отношение на целта, методиките, контингента и собствените резултати нямам. Намерените правописни и технически грешки са допустими. Споменатите в изложението на становището неблагоприятия с фигурите и таблиците са могли да бъдат избегнати. Изтъкнатите критични бележки не нарушават качествата на дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Дисертационният труд на д-р Михаел Емилов Цалта-Младенов е актуален, иновативен и се явява първо проспективно проучване в нашата страна за качеството на живот на болни след исхемичен мозъчен инсулт до края на третия месец след дебюта на съдовия инцидент. Дисертацията включва оригинални и потвърдителни научни приноси с реална приложимост в практиката. Те са лично дело на докторанта. Изпълнени са критериите и изискванията на МУ „Проф. д-р П. Стоянов“ Варна за придобиване на образователната и научна степен "доктор", както и нормите на съответния закон и правилник. Не се установиха данни за плагиатство. Всичко това е основание да дам положително становище и убедено да предложа на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на д-р Михаел Емилов Цалта-Младенов образователната и научна степен "доктор" в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Неврология“.

05.04.2021 г.

(доц. д-р Бойко Стаменов, дм)